СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 47. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 8-го березня 1946. No. 47. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, March 8, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРЕЗИДЕНТ ВЗИВАЄ ВСІ НАЦІЇ ПІДТРИМАТИ ЧАРТЕР О.О.Д.

Повертаючи із манифестації в Фултон, Мизурі, президент Труман вступив до Коломбус, Огайо, де на зібранню протестантської церковної організації, тобто Федеральної Ради Церков Христа, він виголосив промову. Зміст промови був звернений на ідею, що справдішний релігійний підйом духа улекшить розвязку краєвих і міжнародних питань. Президент вказав, що Чартер Обєдинаних Держав містить у собі головні релігійні засади і тому дотримання цих засад всіми державами є конечною умовою мира.

Тому, що промова президента була виголошена на другий день після промови бувшого британського премієра Чорчила в Мизури, слухачі були під враженням, що президент у словах „інші держави" мав на думці советську Росію. Тому йшли щораз гарячіші оплески у тих місцях промови, де можна було доглянути згадки про Росію. Це слідно було при таких висловах президента: „Злучені Держави мають надію, що підтримають цей чартер. Вони надіються, що стануть в обороні чартеру. Ми також переконані, що інші Обєднані Держави зроблять так само".

МІШАНІ ДУМКИ НАД ПРОМОВОЮ ЧОРЧИЛА.

Серед конгресменів у Вашингтоні слідно мішані думки над промовою Винстона Чорчила, виголошеною в Мизурі в справі трівкого союзу Америки й Англії, як заборола проти зросту советської сили. Більша частина конгресменів годиться з його поглядами, що треба вести політику твердої руки супроти Советів, але є такі, що не годяться на військовий союз Англії й Америки, бо це замотує справу.

АМЕРИКА ПРОДІРАВЛЮЄ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ ДО РОСІЇ.

Асистент секретаря стейту Вилїем Бентон виголосив промову в Лос Анджелес, а після неї мав конференцію з газетярами, вчасі якої сказав таке: Ми надіємося найти якісь діри в залізній заслоні до Росії. У нашім пляні є вислати пять інформаційних урядовців до американської амбасади в Москві. У Москві ми поширюємо вибір американських новинок в російській мові до 209 головних советських урядовців кожного дня. Наш журнал „Америка" в російській мові доходить до 10,000 советських урядовців. Ми вже вислали до Европи двох експертів, щоби підготовили радіо програму в російській мові для пересилання новинок до Советів на коротких повітряних филях. — Бентон назвав ці підприємства „новим раменем нашої закордонної політики."

НАЙСТАРШИЙ СИН РУЗВЕЛТА КОМУНІСТОМ — КАЖЕ КОНГРЕСМЕН.

Конгресмен Джан Е. Ренкін, голова Комітету для слідження Неамериканських Затій, заявив, що Дж. Рузвелт найстарший син небіжчика президента Френклина Рузвелта, перейшов до комуністів і не може дальше говорити в імени Демократичної партії. Ренкін сказав це у палаті репрезентантів, коли складав звіт про слідство над Анти-Фашистівським Комітетом для Втікачів, у якому верховодять комуністи. Ренкін сказав, що Джеймс Рузвелт є директором Незалежного Громадянського Комітету для Мистецтва, Знання і Професій, а ця організація є „одною з передових фронтових комуністичних організацій в нашому краю".

ПЛЯНУЮТЬ ВИСОКУ КАРУ ДЛЯ АТОМОВИХ ШПИГІВ.

Департамент справедливости повідомив сенатську комісію атомової сили, що треба придумати строгу охорону для атомової тайни в Злучених Державах перед заграничними шпигами. Департамент домагається грошевої кари до $300,000 і вязниці до 30 літ для таких осіб, які виявилиб тайну чужим людям. На підставі теперішнього закону про шпигунство не можна засудити нікого за шпигунство або саботаж у промислі. — Також плянують зміну патентового права згляду на відкриття атомової сили. Є пляни, щоб для атомових проєктів завести систему дозволів („лайсенсів").

ХОЧУТЬ ВІДЛОЖИТИ МІЖАМЕРИКАНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ.

Зогляду на вислід виборів в Арґентині, вашинґтонські кола плянують відложити Міжамериканську Конференцію, яка має відбутися в Ріо де Жанейро. На цій конференції, яка малаб приняти плян постійного мілітарного договору між американськими демократіями. Та тому, що в Арґентині перемагає при виборах на президента полковник Перон, якого Злучені Держави вважають за свого роду фашиста, його режім не буде демократичний і тому треба буде вижидати з договором.



М. Махнівський.

ПОРТРЕТ

Кобзареві України Т. Шевченку.

Глибокодумний зір і шапка волохата,
І вуса спущені, нахмурене чоло.
Лягло у зморшках лиць, гей, злигоднів багато —
А в серці кривда панська — як оси джоло...

Ще брови стріхами та два смарагди — очі...
Та це і все, мабуть, як не згадать кожух...
Пророчий гнів — скували темні ночі
І лихоліттям здавлений у грудях дух.

Хто в силі розгадать суворий зір Пророка;
Збагнути гнівний сум похмурого чола?...
За кривди панські людям — в серці десь глибоко —
Зринає катові прокляття і хула...

З стіни задумливо, живим несхибним свідком
Він правду донесе в прийдешні віки...
Хто катував народ і хто вони такі,
Від кого він і сам, за люд ридав нерідко.

І через сотні літ пророчисто він скаже,
Що краю син достойний той хвали,
Який за Край в бою нерівнім мертво ляже,
Аби нарід позбувсь недолі й неслави.

Український Конгресовий Комітет дякує Тісеранови за оборону українців

З нагоди появи нових депеш в американській пресі про поновну оборону українських скитальців та українців під Советами кардиналом Евгеном Тісераном у Ватикані, Український Конгресовий Комітет Америки вислав йому у середу 6. березня каблеграму з подякою за таку оборону. У каблеграмі сказано, що У. Конгресовий Комітет в імени американців українського роду дякує кардиналови за його „натаврування насильств, які доводять до крівавих переслідувань, а навіть і до смерти людей, які люблять Бога й свободу і які відкидають безбожницьку тоталітарну ідеольогію кремлінських сатрапів".

НОВА ВИСИЛКА ОДІЖИ ДО ЕВРОПИ З РАМЕНИ З. У. А. Д. К.

Під керівництвом З. У. А. Д. К. місцевий комітет допомоги у Філядельфії вислав 6,500 фунтів убрання для українських скитальців в Европі У цій висилці є 1,000 фунтів убрання, присланого місцевими українцями з Ферфілд, у Норт Дакоті. Вони також прислали $3,000 готівкою до З. У. А. Допомогового Комітету з кампанії за Воєнну Допомогу.

Нова японська конституція ставить війну поза законом

Запропоновано в Японії такий проект нової конституції, що вона стане дійсно революційною в історії японського народу, якщо новий парлямент її ухвалить. Проект має за собою згоду японського цісаря і теперішного міністерського кабінету. Та особливо важне це, що цей проект похвалив ґен. Доглес МекАртур. Значить, що дав йому тим самим офіційну апробату. Проект виеліміновує цілковито війну, назавжди і у всіх випадках, а теж вдержування армії, фльоти та военного летунства. Проект відбирає японському цісареви „божі права", а робить з нього конституційного монарха, з тим, що кабінет про все рішає, а сувереном є японський нарід. Забеспеку краю віддано справедливости і добрій вірі миролюбних народів світу.

В ЕСПАНІЇ ХВАЛЯТЬ „ДИПЛЬОМАТИЧНИЙ ХИСТ" ҐЕН. ФРАНКА.

Еспанська преса опублікувала в скороченім виді документи Злучених Держав в справі відношення еспанськгоо диктатора ґен. Франка до Гітлера і Мусолінія. У редакційних статтях пишуть, що ті документи вказують на „дипльоматичний хист" Франка. Кажуть, що якщоб уряд Франка був виявив войовничість, Еспаніябулаб знайшлась у війні. Знов еспанське радіо перечить, будьтоби Еспанія помагала державам „Осі". Каже, що ґенераліссімус Франко перешкодив Гітлерови і Мусолінієви опанувати Середземним морем, Північною Африкою і Близьким Сходом. Знов еспанці в Франції, де перебуває д-р Хозе Хіраль, премієр еспанського републиканського уряду, домагаються зірвання дипльоматичних зносин з урядом Франка.

ВАТИКАН ПРО СОВЄТСЬКІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В ГАЛИЧИНІ, БУКОВИНІ Й ЗАКАРПАТТЮ

Ню Йорк Таймс звідомляє з Риму про ватиканський звіт про советські переслідування католиків в Советському Союзі. Той звіт був виготовлений 15. ґрудня 1945 р. і переданий до друку. В ньому спершу стверджується, що тяжко дістати інформації з Балкану і наддунайських країв, як і з країв східної Европи. Звіт звідомляє головно про советські переслідування в Галичині, Буковині й Карпатській Україні (Рутенії). У ньому кажеться, що советська влада прогнала у тих краях єпископів з їхніх єпархій та заборонила їм виконувати релігійні обовязки. Знов многим вірним ця влада дала до вибору: покидати релігію, або бути депортованими. Далі кажеться, що маси людей з тих країв мандрують як бездомні, в нужді й голоді, а Ватикан намагається їм помогти, скільки його сили.

ЩЕ Є 500,000 СКИТАЛЬЦІВ.

Ґенерал Джан Гілдрінґ заявив, що в американській зоні в Німеччині є ще до 500,000 диспасованих осіб. Ця проблема є „виняткової", казав ґенерал сенатському мілітарному підкомітетови. Далі казав, що Мілітарне Управління не вважало „балтійців" советськими горожанами, хіба що хтось з них сам себе за такого бере. Ще казав, що коли іде про росіян, що не хочуть вертати до Росії, то Злучені Держави держаться такої політики, щоб таких осіб силою не відставляти до Советів, за виїмком таких, що були зловлені в німецьких мундурах чи здезертирували з червоної армії, або чинно співпрацювали з ворогом. Найбільшу скитальчу ґрупу творять утікачі з Польщі, яких є до 200,000. Ґенерал Гілдрінґ є директором Дивізії для справ цивільних военного департаменту. Йому підлягає Мілітарне Управління Злучених Держав у Німеччині.

КІНЕЦЬ АРМІЇ ҐЕНЕРАЛА АНДЕРСА.

Ню Йорк Таймс звідомляє з Лондону, що італійське радіо з Міляно проголосило, що сер Ноел Чарлз, британський амбасадор в Римі, заявив в часі інтервю, що польська армія, що є в Італії під проводом ґен. В. Андерса, буде в квітні здемобілізована. Теж казав, що забереться з Італії теж і британське військо.

ЯПОНСЬКЕ ВІЙСЬКО В ЧІТА.

Юнайтед Прес передає з Мукдену, що советська окупаційна влада забрала все японське військо, що там було, до яких 200,000 вояків, до Чіти, промислового осередку над Байкальським озером. Ні один японський вояк не вернув до Японії. Совєти вживають тих японців до розбудови фабрик, що досі продукували военне знаряддя. Сюди перевезено з Манджурії теж і різне фабричне знаряддя.

ЩЕ ПРО ЯЛТУ.

Американські кореспонденти пишуть з Чункінґу, що там офіційні кола нерадо говорять про советсько-китайські відносини. Відомо, що в Куомінтангу атаковано гостро заграничного міністра Ванга за його слабу руку в відношенню до Советів. Це відноситься до Манджурії, звідки Совєти забрали багато добра та не вицофують своїх військ. Та Ванґ виправдує себе тим, що на все це Совєти дістали згоду в Ялті, а крім того великі права в Дайрен і Порт Артурі, куди тепер китайців взагалі не впускають.

СЛОВА ОСТОРОГИ.

Лондонський Івнінґ Нюз вважає останню промову Винстона Чорчила „словами осторогі", з яких одначе не виходить, що вони провокують війну.

УРЯД НЕ ВІДПОВІДАЄ.

„Лондон Дейлі Геральд", орган Партії Праці, що є при владі, пише, що Чорчил промовляв від себе самого, та що ніхто з уряду не знав про зміст цеї промови.

ЧЕСНО І БЕЗ БОЯЗНИ.

Так говорив Чорчил, коли брати під увагу австралійську пресу.

ВІЙНА ПРОТИ РОСІЇ.

Промова Винстона Чорчила, пише австралійський „Ди Морнінґ Стендард", означає таке повоєнне завдання Британії: Готовитись до війни з Росією.

МАЛОЩО НЕ ВИПОВІДЖЕННЯ ВІЙНИ.

Славний англійський письменник, Джордж Бернард Шо, заявив репортерові, що пропозиція Чорчила щодо британсько-американського союзу, якщоб здійснилась, булаб малощо не тим самим, що виповідження війни Росії. Ця пропозиція, казав Шо, є тим, чим була давніше політика зрівноваження сил. Ця промова, казав Шо далі, тільки пригадує, що маємо в краю багато людей, що хочуть війни з Росією. Це будова західнього бльоку проти російського, що має на увазі майбутню війну.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УСЕ РОЗБЕРІМ, ЩОБИ МУДРІСТЬ БУЛА СВОЯ

У Шевченкові Дні мимоволі відчуваємо потребу — як вдумуємось у жахливе сучасне України — вглянути глибше у власну душу і запитати себе: Помагаю я безталанній Рідній Матері вийти з нещастя, чи може ще й сам, своїми власними вчинками і словами, копаю їй гріб? Стоїть це питання перед кожною українською людиною з української крови, в Україні й не Україні сущій. Стоїть воно і перед нами — американськими українцями й українками. І жде, щоб на нього відповісти: сумлінно, розумно й чесно. Та в тій відповіди не годиться накручувати Шевченка, ні його перекручувати. Не годиться цього робити вже з самої поваги до цього Великого Сина українського народу, що будував світле будуче України на правді, чесноті й братерстві.

З цього виходилоб, що навіть ті, що є за Совєтську Україну повинні би мати хоч стільки сумління, щоби, коли пишуть про „Шевченкову Україну", не приписували Шевченкови того, чого в нього нема. Тому, як кажемо, що хочемо говорити Шевченковою мудрістю, вважаючи її за свою рідну, то говорім так, як Шевченко говорив. Принаймні тут, на вільній американській землі, як там, в Україні під Сталіном, воно не можливе. Та ми свідками, що навіть тут в Америці не тільки комуністи, але й ті „радикали" чи „соціялісти", що недавно до них пристали, пускаються тепер на таке погане діло, що вживають навіть Шевченка, щоб пробувати ним приглушувати наші протести проти лютого Нерона України і вмовляти в нас, що Україна є вільною і не стогне в московському ярмі ще гірше, як стогнала за Шевченка.

Україна — це в нас живі люди! В тому теж і ті, що мучились і давно загинули за Україну і ті, що тепер мучаться і гинуть. А як міліони живих людей мучаться і гинуть, то як можна говорити про вільну „Шевченкову Україну", коли вона є щодо свого варварського ладу „Кремлінською Україною", а не Україною українського народу! Саме тому, що вона не є „Шевченковою Україною" у ній можливе нині таке, що в ній величають українською мовою катів України. І тільки ті, що вдивились у „Кремлінську Україну" не розуміють Шевченкового „Нема на світі України, немає другого Дніпра". Вони ніяк не хочуть знати, що це звернене проти Москви, проти тих, що, як пише Шевченко, „кричать, чом ми по московськи не пишемо". Вони теж не хочуть знати, що Шевченкове, у „чужому краю", де не треба шукати правди, сили, волі і братерства, відноситься до Московщини, в сторону якої були тоді звернені очі перевертнів, як і тепер. Отже: „Дуріть дітей і брата сліпого, дуріть себе, чужих людей, та не дуріть Бога!" Так можнаб відповісти за Шевченком, та модерні перевертні навіть і Бога забули . . .

„Шевченкова Україна" праведна як Боже слово. Вона живе в душах і серцях ідейних дітей Шевченка. І ті діти не спочинуть, поки її не піднімуть. У цьому повинен помогти їм і той праведний світ, що повинен вийти з руїн дикого тоталітаризму.

В обороні азилю як усвяченої традиції

Минулого тижня ґазети розписалися багато про непорозуміння на міжнароднім полі над правом азилю для біженців і про непорозуміння над цею справою між Америкою й Росією. Основно обговорив цю справу Ніл Станфорд, кореспондент бостонського щоденника „Крисчієн Саєнс Монітор", як це згадувала наша ґазета. Йде про те, щоб не видати Совєтам усіх скитальців, яких видачі домагається Росія на підставі свого толкування угоди, заключеної в Ялті в 1945 р.

Основний спір іде про так зване право „азилю", тобто охорони людей, які не хочуть іти під совєтську владу. Право азилю це традицією усвячене неписане право, що якась держава охороняє життя особи, чи цілої групи осіб, які наразилися урядови іншої, часто навіть і приязної, держави. У південно-американських республиках ще й тепер людина, політично переслідувана своїм урядом, може схоронитися до амбасади чужої держави і там його рідна влада не може досягнути. У старині людина, яка схоронилася до святині, вважалася уже нетикальною тому, що піддалася під опіку богів і це вже ратувало її життя. А в теперішному часі, коли по цілому світі поширені міжнародні засади миру й війни, справа азилю пересунена тисячеліттями взад і її зодного боку насилують, а з другого боку насильству потурають провідні потуги світу.

Теперішний спір над правом азилю зводиться властиво до питання, хто наділі є совєтським громадянином. Бо вже над цим, що Совєти із своїми громадянами роблять ніхто не призадумується. Кожен переконаний, що людина, видана Совєтам, є пропаща. Тому ще йде хіба спір за те, як не признати претенсій совєтської Росії до якоїсь людини і таким способом дати їй захист-азиль. Отже йде про вирішення питання, кого вважати совєтським громадянином.

Про це саме веде спір наша батьківщина Америка із совєтською Росією, яка присвоїла собі владу над людьми, які походять з України. Про цю справу заключено якусь умову між великими державами в Ялті. Границею часу, до якого Совєти малиб право називати когось своїм громадянином, є день 1. вересня 1939. Хто тоді находився в границях тодішної совєтської держави, цього Америка вважає за совєтського громадянина. На цій підставі здається легко вирішити совєтське громадянство. На цій підставі теж Америка згодилася видати декого із своєї окупаційної смуги совєтській владі, а декого ні. Саме на цій підставі не хоче видавати Америка Совєтам громадян Карпатської України, чи як її називають „Рутенією" у міжнародних розмовах; ані громадян Східної Польщі, тобто Західної України, бо оба ці краї не належали до Совєтів перед 1. вересня 1939 р., хоч тепер вони вже є під владою Совєтів. Сказано в депешах, що „русинів" з Карпатської України під американською окупацією є 75,000, але стилізація є така, що до них зараховують теж і латишів, литовців та естонців. Колиб ці громадяни навіть і воювали проти Совєтів, то Совєти не мають до цих людей права, бо вони не були їхніми громадянами. І тому Америка не хоче їх видавати Совєтам. Отже, коли Америка не видає таких громадян із своєї окупаційної полоси на домагання Росії, то вона стоїть на становищі, що Совєти не мають до таких людей права.

Крім таких громадян, яких політична приналежність є певна, Америка пе боронить людей, про яких годі певно сказати, чи вони є громадянами Совєтів, чи ні. Це такі випадки, що хтось має підставу боятися, що як його візьмуть до Совєтів, то його там або покарають відразу смертю, або запроторять до вязниці або на Сибір. Папа у своїй промові на тайнім консисторі сказав, що Росія домагається видачі кожного українця під замітом, що він воєнний кримінальник і робив докори Америці й Анґлії за це, що вони помагають Росії забирати силою русинів і українців до себе. Папа навіть твердить, що існує тайна умова з Ялти для видачі всіх „росіян", які виїхали з Росії перед 1929 р. Департамент стейту у Вашингтоні каже, що такої умови, начебто Америка зобовязалася видавати російських громадян, які вивтікали з Росії перед 1929 роком, нема.

Сяк чи так, твердить Станфорд, ця частина умови в Ялті є єдиною у своїм роді. Крім цього ця „додаткова умова" з Ялти є теж єдиною, яку оприлюднили добровільно (12. листопаду 1945), із усіх умов в Ялті. Інші умови лише припадково дістаються до прилюдного відома.

Нема сумніву, що Америка хоче тепер якось направити лихо, заподіяне в Ялті великому числу людей не лише українського роду, але й інших країв. Америка хоче зберегти усвячене право азилю для людей переслідуваних хоч би своєю владою. Загально признають, що пані Рузвелт, яка на нарадах Асамблеї Орґанізації Обєднаних Держав боронила азилю для всіх біженців з повною енерґією, виказала переконання всіх громадян Америки, що зломання цього права булоб заломанням цивілізації.

Тут ще треба згадати, що Росія поставила теж домагання до Бельґії й до Голяндії, щоби ці краї видали їй совєтських громадян в заміну за те, що Росія вже відставила до їхніх територій їхніх громадян. Обі ці країни звісні із своєї гуманности. Треба припускати, що й вони, хоч і малі держави, стануть в обороні усвяченого тисячелітньою традицією права азилю для політично й релігійно переслідуваних людей.

Шевченко — український ґеній?

(З Европи для „Свободи").

Так, мабудь долею суджено, що націоналний ґеній України, Т. Г. Шевченко, мало не того самого дня, що народився, й відійшов туди, звідки ніхто не вертає.

І ось тому що року святкуємо ми Його роковини народження й смерти разом. Цей національний день став конечною потребою для усіх нас українців, всюди й у всяких обставинах.

Щербата, тужлива доля українського народу, що так безкарно завдає йому стільки прикрого й гіркого лиха, на його довгому, тернами колючими покритому шляху, таки зглянулась над ним, розласкавилась і подарувала єдину радість, це — Шевченкове Свято.

Радість тому, що Шевченко був, є й буде нашим національним будителем. Що в особі Шевченка, в Його літературній спадщині, в змісті Його духовного заповіту, — скондензована українська національна ідея, тобто все те, чим живе серце й мозок справжнього українця.

Але Свято Шевченкових роковин не є тільки радістю.

Щороку в день 9—10 березня, святкуючи роковини Шевченка, ми змушені, знову ж таки, нашою долею, лихою мачухою пережити повну ґаму радости з того, що Він, великий син України жив і для неї безталанної творив, будучи сам знедоленим. Бож чи життя Шевченка не є повторенням цілої історичної долі всієї України?...

Свято нашого національного ґенія завше й тепер, мусимо кінчати сумом. Сумом тому, що ми поховати Його поховали, але не встали. Не пірвали кайданів. Тому не можемо вільно прийти на Його велику могилу, щоби доповісти, що ми Твій, батьку, заповіт виконали. Здобули свою волю, окропивши і своєю, але й ворожою злою кровю.

Крівавилися віки, довгі, важкі віки, та ніяк не спроможемося здати Йому, духовному батьку й натхненнику, свій національний звіт. Ніяк не спроможемося, щоб поніс Дніпро аж у синє море кров ворожу. Щоб Він міг зі спокійною душею полинути до Бога молитися за щастя й добробут Його дорогої, улюбленої України й її народу.

Радіємо ми з того, що ніякі перепрацьовування й привласнення „старшімі братьямі" нашого національного ґенія не украли й не вкрадуть Його в нас. І сумуємо тому, що ми, не вспромозі на ввесь голос і на ввесь світ гукнути: Скаженні! Схаменіться!... Геть від великого маєстату Шевченка!... Не обгиджуйте Його отими червоними ганчірками, залятими кровю найкращих синів України.

І ось у цьому переході ґами радости й ґами смутку та національного болю, святкуючи день народження й смерти нашого національного Велитня, ми майже ніколи не вглиблювалися в те, чим є для нас і Шевченко і Його такі, здавалосьби звичайні дні Роковин. А над цим варто заглибитись.

Бож не диво, що, навіть, будьяке звичайнісіньке слово, висловлене про Шевченка, набуває для нас якогось особливого значіння, мовби Його опромінює те сяєво, те внутрішнє світло, що залишив його на землі цей чудовий, справжній українець: Син кріпака і бідак з бідака.

Вчитаймося в Його несмертного „Кобзаря"!... Вчитаймося в оту знедолену, кинуту москалем покритку Катерину, де Шевченко переживши разом зі своєю Катериною всі страхіття її лихої долі, благає необачних дівчат українських:

„Шануйтеся ж, любі, в недобру годину,
Щоб не довелося москаля шукать".

Вчитаймося в Його „Тарасову Ніч", в якій Він з ґеніяльною прозорливістю й далекоглядністю каже:

„Гине слава, батьківщина;
І нема де дітись;
Виростають нехрещені
Козацькії діти;
Кохаютсья незвінчані;
Без попа ховають;

Так воно є на нашій не своїй землі. Майже чверть століття гнана була віра в Бога в Україні. Мертвяків ховали без попа і молитви, а... з „Інтернаціоналом" — з музикою. Не вінчані сходились на те життя, що Богом освячене, щоб „нажитись" за дві-три ночі, а потім розійтись, як кораблі в морі. І — шукай тоді Катерино, москаля, чи й українця, як вітра в полі.

А все то було тому, що:

„Мовчать гори, грає море,
Могили сумують,
А над дітьми козацькими
Поганці панують!..."

Тож і не дивно, що Шевченко з переповненим гіркими слізми серцем гукає до України:

„Україно!... Україно!...
Серце моє!... Ненько!...
Як згадаю твою долю,
Заплаче серденько!..."

Вчитаймося в „Гайдамаки", де сказано:

— Чого, батьки, сумуєте?
Невесело, сину!...
Дніпро на нас розгнівався,
Плаче Україна..."

Згадаймо безталанного сироту Ярему, що стільки поневірявся за наймита; аж поки запах волі не потяг його до його до свяченого. Бо все те було тому, що було:

Пожар не гасне... Люди мруть,
Конають в тюрмах, голі, босі...

Чиж не те саме ми чули й бачили впродовж двайцяти пяти років, коли західні демократії перемогли. Чи кати доморослі не забули Шевченків наказ:

„А ви Україну ховайте:
Не дайте матері, не дайте
В руках у ката пропадать..."

Вони тепер ще самі допомагають латану сорочку з сироти здирати.

Чи треба перераховувати все те, що в поетичному осяянні Кобзаря, вже само імя Шевченка, єдиним своїм звуком творить перед нами, нагадує нам усе те дороге й миле нашому серцеві, чим жив і Він — наш поет?...

Це Він — Шевченко, возвеличив і поставив слово біля знедолених Катерин і Яремів. Це Він дав змогу покритці й наймитові вийти на широкий світ, де люди, читаючи про цих гнанних, захоплюються красою Шевченкової душі й поезії. Це Він — показав усю тяжку недолю катованої України й показав не лише художнім словом, але й переживши своїм власним страдницьким життям. І тому переконливіше діє на читача чужинця творчість Шевченка, а на нас — тим більше.

І тому не дивно, що в нашій свідомості цілком природно Шевченко — наш великий поет, Шевченко — наш національний ґеній...

І хоч твердять, що визначенням ґенія, є передовсім універзальність, то Шевченко, саме, як ніхто інший надається під це розуміння. Бо Він не проста собі людина обдарована в вищій мірі поетичними здібностями, чи талантом, а ґеній універзальний як тематикою, так і щодо розуміння його різною людністю різного віку й освітнього рівня.

„Кобзаря" може читати й відчути дорослий і школяр. І навіть найвибагливіший цінувач поезії, свій, чи чужинець, перечитуючи „Кобзаря" зостане вдоволеним.

Більш того, свій читач, навіть зі захитаною національною свідомістю, *читанням* „Кобзаря" навернеться на путь праведний, а чужинець не зможе не відчути тієї всієї траґедії, що пережила Україна, її Кобзар — Шевченко, та що переживає український нарід ще й тепер. І саме в цьому полягає ґеніяльність Шевченкова.

Тому і Його імя стало нам символом не лише всього найдорожчого, найпрекраснішого, але й символом нашої боротьби за волю, символом нашого кращого майбутнього. Він — Шевченко — є нам найдорожчий з усього того, що виникло в нашій країні, в часи несправедливого кріпацького життя, яке сьогодні знову запанувало в Україні в ще гіршому вигляді.

У часи Шевченка народ наш не мав можливости заявити всьому світу про свою тяжку долю, а тепер є теж саме. Зате видав споміж себе такого ґенія, як Шевченко, щоб Його устами й натхненними творами висловити свої болі, свої прагнення, сподівання, надію і право на самостійне, ні відкого не залежне, суверенне життя в своїй Державі.

Шевченко народився:

„Не на шовкових подушках,
Не увеличному палаці;
В хатині бідній він родився —
Серед неволі, тьми і праці.
Нещасна мати сповила
Його малого й зажурилась
І цілу нічeньку вона
За сина кріпака молилась...
І Бог почув молитву ту,
І дав душі убогій силу,
І в руки хлопцеві вложив
Співацьку незвичайну ліру...
В тій пісні людям він співав
Про щастя, про добро, про волю...
Будив зі сну, пророкував
Їм вищу і найкращу долю..."

І оте, що наш Ґеніяльний Співець вийшов не з палаців, а з хатини бідної, тяжкої праці й злиднів є Його творчість і Він сам народнім витвором, в якому український нарід сказав про свою любов до волі, про свою національну велич та рівність між людьми світу, як і свою віру, що волею й силою самого народу, а з Божою допомогою:

„Розвалиться домовина
А спід неї — встане Україна.
І розвіє тьму неволі,
Світло правди засвітить,
І помоляться на волі —
Невольничі діти!..."

ФЕДОР КРУШИНСЬКИЙ

Я БАЧИВ НІМЕЧЧИНУ!

(Байки та дійсність про гітлерівщину)

4)

— Нам потрібні робітники, а хто вони — нам байдуже, аби тільки не жиди, бо ми жидів не потребуємо . . .

Тогож дня, полагодивши справу повороту в Німеччину інтернованих німців, а декотрих антигітлерівців навіть силою провадили на допит (правда, нікого силою до повороту не змушували, тільки цікавились, чому деякі вперто відмовляються вертатись, як Берґер та ще кількох родовитих німців, що й чути не хотіли про Німеччину, вважаючи французький ляґер гуманнішим, як німецько-гітлерівську „волю"), комісія виїхала, побіцявши незабаром вернутись і всіх забрати. Б. оголосив, щоб усі збиралися додому: спершу на жовтень, після на листоапд, а далі на Різдво, але врешті замовк, бо комісія вернулась але тільки в березні наступного року й іншого складу, цивільного та й не для звільнення, а для вербування на роботу в Німеччину.

Приїхавши в березні 1941 р., нова комісія зараз же викликала Б. до себе, очевидно на рекомендацію попередньої комісії, чи внаслідок того прохання, яке він писав, але це зробило сильне враження навіть на москалів, а через кілька днів виїхав перший транспорт інтернованих на роботу в Німеччину. На початках червня комісія приїхала ще раз та вивезла й решту бажаючих. Причому, виїхали всі — москалі, поляки, чехи, хорвати, серби, мадяри українці, а таксамо й без різниці політичних переконань — праві, ліві, комуністи, анархісти, монархісти, націоналісти, не брали тільки червоних еспанців. Навіть каліки поїхали що вміли сховати своє каліцтво, хоч лікарська комісія майже нікого не турбувала. Видно, Німеччина потребувала робочої сили.

Людей в таборі зменшилося, тепер уже на 80% переважали еспанські червоні й жиди. Кілька „возвращенців", а серед них ґенеральний секретар „Союзу возвращенців", наш земляк Савич, не зголосилися до комісії, воліючи бідувати, але не зрадити переконань. Але через два-три тижні після виїзду другого транспорту, їх як вихром вирвуть з табору й завезуть, чоловік двіста, головне жидів, аж до Африки, де посадять на самісінькому порозі Сагари. Певне, на німецьку вимогу. Поїхав під Сагару й інж. Білий, голова організації „Вільного Козацтва", чи „Вольного Казачества" як це до них більше пасує.

4.

Та незабаром після цього був і я „на волі". Кажу „на волі", бо й справді, це не буде та воля про яку мріялося в таборі, а „воля" німецька, яка так характерно межує з неволею. Хоч я під большевиками не був але мені оповідали люди звідти, які знають, що то є большевицька „свобода", що якраз німецька, тобто гітлерівська „воля" дуже схожа на большевицьку. Хто побував у Німеччині підчас війни, той зрозуміє, чому це найбільш вільний чужинець був у Німеччині невільником.

Дякуючи заходам дружини й приятелів у Парижі, зокрема св. п. д-ра О. Петренка, що так траґічно й передвчасно загинув у французькій столиці напередодні її звільнення американською армією, французька влада звільнила мене з табору, призначивши мені гарне місто Ґренобль як місце примусового побуту. В Ґреноблі я опинився гоолвним чином за допомогою нашого земляка Ів. Вонархи-Варнака, що взяв на себе формальне зобовязання дати мені притулок після виходу з табору, бо такі були приписи влади.

Хоч я не мав ніяких підстав нарікати на французів, бо відношення таборової влади до мене було під кожним поглядом бездоганне, але день 31. липня 1941 р. належатиме до дуже приємних у моєму житті. Особливо, коли десь біля 6-тої години ввечері, ґенеральний секретар дирекції табору, не знаю тільки, чому така ласка й щедрість розібрала його по 23 місяцях інтернування, обдарувавши мене циґарками, консервами та тисячою фран-

(Продовження на 4. стор.)

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, 1945

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance from Previous Year	**$6,670,093.21**	**$101,551.53**	**$120,626.19**	**$531,995.24**	**$411,290.57**	**$7,835,556.74**
Income from January 1, 1945 to December 31, 1945.						
Payments received from members during first 12 months of benefit protection of which all or a part is used for expense*	634,371.58			68,926.16	144,444.86	847,742.60
All other payments or premiums received from members*	8,320.74	31,749.84			48,364.42	88,435.00
Refunds applied per item 13 (b) and (c), page 3				2,792.23	761.06	3,553.29
Membership fees actually received			7,937.46			7,937.46
Net amount received from members	642,692.32	31,749.84	7,937.46	71,718.39	193,570.34	947,668.35
Gross interest on mortgage loans during the year	38,870.59	476.20	1,086.91	3,531.60	2,830.04	46,795.34
Gross interest on bonds $150,725.49, and dividends on stocks None, less $2,029.83 accrued interest on bonds acquired during the year	132,216.09	1,328.89	1,141.55	12,850.46	1,158.67	148,695.66
Gross interest on liens and loans on certificates of members	19,426.53			36.11		19,462.64
Gross interest on deposits in trust companies and banks	176.23	10.59		28.74	127.97	343.53
Gross interest from all other sources			24.00			24.00
Gross income from society's property, including $7,500.00 for society's occupancy of its own building	102,816.38	2,394.49	1,150.20	690.00	3,630.94	110,682.01
Total income from investments	293,505.82	4,210.17	3,402.66	17,136.91	7,747.62	326,003.18
Sale of lodge supplies					7.35	7.35
Grants returned to National Fund			1,274.79			1,274.79
Sales of and Royalties from publications			1,083.08		1,020.30	2,103.38
Orphans Fund			10,548.65			10,548.65
Income from Printing Plant					78,176.09	78,176.09
Recovery of Assets		14.14	78.60			92.74
Profit on Canadian Exchange	36.00					36.00
Gross profit on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	1,494.20					1,494.20
(b) Bonds	21,200.08		647.93	500.31	687.50	23,035.82
Gross increase by adjustment in book value of Bonds (including $59.86 for accrual of discount)	57.55			1.81	.50	59.86
Total Income	**$ 958,985.97**	**$ 35,974.15**	**$ 24,973.17**	**$ 89,357.42**	**$281,209.70**	**$1,390,500.41**
Amounts carried forward	**$7,629,079.18**	**$137,525.68**	**$145,599.36**	**$621,352.66**	**$692,500.27**	**$9,226,057.15**

	Mortuary Fund	Disability Fund	Miscellaneous Trust Funds Nat'l, Orph's, Concord	Juvenile Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amounts brought forward	**$7,629,079.18**	**$137,525.68**	**$145,599.36**	**$621,352.66**	**$692,500.27**	**$9,226,057.15**
Disbursement from January 1, 1945 to December 31, 1945.						
Death Claims	304,168.09			3,674.00		307,842.09
Permanent disability claims		21,660.00				21,660.00
National Fund			8,865.00			8,865.00
Orphans Fund			11,145.91			11,145.91
Transfer of equities to Adult Dept.				8,006.38	1,306.22	9,312.60
Total benefits paid	304,168.09	21,660.00	20,010.91	11,680.38	1,306.22	358,825.60
Surrender values	13,463.62			1,096.33		14,559.95
Refunds to members:						
(a) Paid in cash	75,091.40					75,091.40
(b) Applied to reduce payments				2,792.23	761.06	3,553.29
Total benefits and payments made to members	392,723.11	21,660.00	20,010.91	15,568.94	2,067.28	452,030.24
Commissions and fees on payments by members					40,532.37	40,532.37
Compensation of managers and others not paid by commission for services in obtaining new benefit protection					16,399.10	16,399.10
Field supervision and traveling expenses					4,393.46	4,393.46
Medical examiners' fees $200.00, Inspection of risks $3,226.50					3,426.50	3,426.50
Salaries of home office employees, No. 10					17,031.38	17,031.38
Salaries and all other compensation of officers, trustees and committees					12,300.00	12,300.00
Traveling and other expenses of officers, trustees and committees					5,150.94	5,150.94
Insurance Department fees and expenses					722.44	722.44
Rent, including $7,500.00 for society's occupancy of its own building					7,500.00	7,500.00
General office maintenance and expense					494.02	494.02
Advertising, printing and stationery			4,217.10		7,084.06	11,301.16
Postage, express, telegraph and telephone					2,495.49	2,495.49
Lodge supplies					2,192.60	2,192.60
Official publication					54,000.00	54,000.00
Expense of Supreme Lodge meeting					3,207.20	3,207.20
Legal expense in litigating claims					75.00	75.00
Other legal expenses					315.00	315.00
Furniture and equipment					467.89	467.89
Taxes, repairs and other expenses on real estate	67,797.67	1,402.49	748.63	736.36	2,312.43	72,997.58
Actuarial & Statistical Exp.					2,289.60	2,289.60
Bonds of Supreme Officers & Employees					581.25	581.25
Rent of Safe Vault, Robbery & Workmen's Ins.					275.73	275.73
Federal and State taxes on wages paid					834.02	834.02
Charges on Canadian Checks, etc.	8.27				49.85	58.12
Concord Fund			3,410.75			3,410.75
Operating Expenses of Printing Plant					69,722.94	69,722.94
Dues to Fraternal Congresses					182.00	182.00
Athletics					226.25	226.25
Gross loss on sale or maturity of ledger assets, viz:						
(a) Real Estate	9,656.42				1,307.75	10,964.17
(b) Bonds	258.48			28.67	4.91	292.06
(c) Advances to Mortgagors	421.65				478.36	900.01
Gross decrease, by adjustment, in book value of ledger assets, viz:						
(a) Printing Plant					1,075.83	1,075.83
(b) Real Estate	14,000.00					14,000.00
(c) Bonds (including $2,182.91 for amortization of premiums)	1,887.66	52.06	11.95	231.24		2,182.91
Total Disbursements	**$ 486,753.26**	**$ 23,114.55**	**$ 28,399.34**	**$ 16,565.21**	**$259,195.65**	**$ 814,028.01**
Balance before transfers	**$7,142,325.92**	**$114,411.13**	**$117,200.02**	**$604,787.45**	**$433,304.62**	**$8,412,029.14**
Transfers to and from (net)	— 15.00				+ 15.00	
Balance	**$7,142,310.92**	**$114,411.13**	**$117,200.02**	**$604,787.45**	**$433,319.62**	**$8,412,029.14**

SUMMARY OF TRANSFERS

Date of transfer	From the	To the	Amount
Various Dates	Adult Mortuary Fund	Expense Fund	$15.00—Section 47 of By-Laws

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$ 465,000.00	$
Mortgage loans on Real Estate, first liens	976,519.64	
Liens, loans or other credits on certificates of members	444,446.30	
Book value of Bonds	6,074,149.17	
Cash in society's office $20.98; Deposits in trust companies and banks not on interest $409,240.83; on interest $37,683.88	446,945.69	
Notes Receivable	300.00	
Printing Plant and Equipment	4,668.34	
Total Ledger Assets		**8,412,029.14**

NON-LEDGER ASSETS

Gross interest due, $36.11 and accrued, $5,825.93 on Mortgages	$ 5,889.04	$
Gross interest accrued on loans to Certificate Holders	9,682.46	
Interest accrued on bonds not in default	38,978.47	
Interest accrued on Deposits in Banks	91.84	
Total interest due and accrued		**54,641.81**
Payments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge		4,538.85
Gross Assets		**$8,471,209.80**

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	$ 6,716.80	$
Book value of bonds over amortized or investment value	7,033.04	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	2,486.96	
Notes Receivable	300.00	
Printing Plant and Equipment	4,668.34	
Adjustment Due to Rate of Exchange on Canadian Currency	4,059.22	25,264.36
Total Admitted Assets		**$8,445,945.44**

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 9,022.92
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	5,455.20	
Advance payments or premiums	70,664.05	
Orphans Fund (In trust for beneficiaries under age)	83,013.29	
National Fund (not for insurance purposes)	11,959.42	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Society)	16,861.49	
Subscriptions Unexpired	1,500.00	
Reserve for Dividends to Members	85,000.00	
Total Unpaid Claims and Other Current Liabilities	$	$ **283,476.37**
Reserve—Adult—American Experience 3½%	4,769,731.00	
Reserve—Adult—N. F. C. 4%	79,352.00	
Reserve—Juvenile—Standard Industrial 3½%	208,631.00	
Total Reserves		**5,057,714.00**
Special and contingency reserves	25,000.00	25,000.00
Total Liabilities		**$5,366,190.37**
Unassigned Funds		3,079,755.07
Total to Balance with Admitted Assets		**$8,445,945.44**

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1944	45,062	$29,009,873.00
Benefit certificates written during the year	2,990	1,598,422.00
Benefit certificates revived during the year	1,140	681,285.09
Totals	49,192	$31,289,580.09
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	2,721	1,490,698.09
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1945	46,471	$29,798,882.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1945	388	301,042.09
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1945	2,333	1,189,656.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1944	14	$ 8,452.92
Claims reported during the year	388	301,042.09
Totals	402	$309,495.01
Claims paid during the year	398	$307,842.09
Balance	4	$ 1,652.92
Saved by compromising or scaling down claims during 1945		450.00
Claims unpaid December 31, 1945	4	$ 1,202.92

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year 1945	676	$21,660.00
Totals	676	$21,660.00
Claims paid during the year 1945	676	$21,660.00

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1945

Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	**$7,181,942.80**	**$607,300.53**	**$7,789,243.33**
Reserve for Life Certificates	$4,849,083.00	$208,631.00	$5,057,714.00
Claims and accrued Liabilities	49,372.05	12,927.55	62,299.60
Reserve for dividends to members	80,000.00	4,000.00	84,000.00
Reserve for contingencies	25,000.00		25,000.00
Total Liabilities	**$5,003,455.05**	**$225,558.55**	**$5,229,013.60**
Margin of Safety to Certificate-holders	2,178,487.75	381,741.98	2,560,229.73
Totals	**$7,181,942.80**	**$607,300.53**	**$7,789,243.33**
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1945	113.5%	269.2%	119.0%
The ratio of actual death losses to the expected death loses according to the mortality tables for the year 1945 was	77.7%	19.4%	74.7%
The rate of interest earned on benefit funds during the year 1945 was	3.4%	2.9%	3.3%

(Signed) WOLFE, CONCORAN AND LINDER, Actuaries

NICHOLAS MURASZKO, Supreme President
DMYTRO HALYCHYN, Supreme Secretary
ROMAN SLOBODIAN, Supreme Treasurer

ПОШУКУЄМО 267 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

233) Товариство Дочки України, відділ Українського Золотого Хреста, Шікаго, Ілл. .... $ 100.00

Попередно проголошено 23,291.85

Разом $23,391.85

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

Конвенційні Проєкти

6)

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА.

На зборах від. 432 У .Н. Союзу, що відбулися 22. лютня 1946, по довшій дискусії, ухвалено такі проєкти на XXI. Конвенцію Українського Народного Союзу:

1. За всяку ціну У. Н. Союз повинен створити в Канаді філію та мати там свою окрему канцелярію для ведення праці серед канадійських українців. Користи з відкриття канцелярії в Канаді будуть такі: У першій мірі, припиниться пропаганду деяких нерозважних людей в Канаді, які у своїй підривній роботі проти Союзу, твердять, що У. Н. Союз є „чужою" організацією, бо, мовляв, „якщоб він був канадійською, то мав би тут своїх урядників, свою канцелярію, як мають їх майже усі американські асекураційні компанії". Хоч це неправдиві й слабі аргументи, але для деяких людей вони є вистачальні, щоб не вступати в ряди У. Н. Союзу.

2. Від XX. Конвенції У. Н. Союзу до теперішнього часу, Союзові відділи в Канаді зросли до числа 26. Багато з тих відділів здобули вже сотні членів, а один є вже такий, що сягає числа 1,000 членів! В парі зтаким розвитком і повстають різні проблєми суто канадійські, на які потрібно не лише дати відповідь, але також і полагодити їх. Що більше, з тим розвитком зродилася нова проблєма, а цею проблємою є виховання працівників для Союзу в Канаді. Отже, щоб їх підшукати, виховати й завідувати їхньою працею ,то потрібно мати в Канаді канцелярію, яка при тісній співпраці з головною канцелярією моглаб виконати це завдання. Отже ці наші проекти потрібно розуміти так: цього всього потрібно не канадійським відділам, але Союзові й тим його ідеям, які він був поклав у свою основу ще тоді, коли його піоніри проголосили світові його народження!

3. Змінити статут у такий спосіб, щоб можна було додати такі нові грамоти: Спільну грамоту для чоловіка й жінки, Добл індемніті (подвійна висота виплати у випадковій смерті), 65 літнє обезпечення, 15 літне обезпечення платне за життя, 15 літне обезпечення платне по смерти, окрему асекурацію, яка моглаб покривати кошти тоді, коли член є в шпиталю, окрему асекурацію від каліцтва й слабости — це грамоти для старших. Для дітей впровадити такі нові грамоти: Шкільні грамоти (Едюкейшонал полисі), а також і таку, щоб на випадок смерти батька або того, що зобовязується платити за дитину (в тому випадку може бути мати), по певному часі гармота буде заплачена, а дитина могла вибрати повну суму тоді, коли грамота дозріла. В додатку до того потрібно ввести в життя нову грамоту так звану по англійськи „Модіфай Вгол Лайф Полисі", яка в початках є дешевша, а по пяти роках підноситься ціну на неї. Також піднести висоту обезпечення в Союзі до $5,000.

4. Добро Союзу і його розвиток у Канаді вимагає того, щоб з Канади входило до Головного Уряду трох головних урядників, а саме: один головний контрольор і двох головних радних. Цього потрібно для тепер уже поширеної праці, для авторитету Союзу, а також і для тих, які поширюють неправду, що Союз є „чужою" організацією в Канаді.

5. Викинути або замінити цей параграф у нашому статуті, який говорить, що посмертне мусить бути записане на когось із рідні, бо є багато вже тут таких людей, які не мають своєї рідні й лише тому ми не можемо їх обезпечити в Союзі.

6. Дозволити записати на похорон таку суму, яку член бажає, а не ограничувати її до суми $300, бо є вже тепер такі люди, які вимагають дорощого похорону для себе.

7. Змінити цей параґраф, який каже, що аплікацію повинен підписувати член у присутності голови й секретара, бо така процедура є дуже некорисною і діє на шкоду розвитку Союзу.

8. Замінити смертні аплікації в той спосіб, щоб вистарчав підпис коронера, чи лікаря, який ствердив смерть обезпеченого.

9. Змодифікувати наші аплікаційні форми, бо в дотеперішних є деякі непотрібні питання, але зате немає таких, які потрібно мати. Для цього можуть послужити нам форми інших асекураційних фірм.

10. Створити окремий департамент при Головному Заряді, якого завданням булоб опрацьовання плянів постійного прибутку нових членів, а також його завданням булоб вести і корисну Союзову пропаґанду, без якої в нинішних часах обійтися не можна.

11. В Канаді мати свій співорган, в якому можнаб було писати про Союзову працю та подавати його місячні звіти.

12. Піднести винагороду для секретарів до тої висоти, яку мають колектори всіх асекураційних компаній.

13. Придбання нових членів не залишати лише для відділових урядників, але старатися підшукати постійних працівників для Союзу як у Канаді, так і в Америці. Коли цього останнього не зробимо, то інші асекураційні компанії будуть розвиватися нашим коштом і при помочи наших здібних людей.

14. Також запровадити таку систему, щоб дивіденду висилати лише тим, що її домагаються, бо є такі члени, що не хотять її принимати, але задержати в організації, як це вони кажуть, „на старший вік".

За заряд відділу 432 У. Н. Союзу:

Вол. Баган, голова;
П. Кінах, касієр;
Вол. Гірняк, секретар.

ПРО КРИМ І КУБАНЬ.

Советська „Літературная Газета" з 5. січня б. р. пише про „літературне життя Кубані й Криму". Згадує, що „советські люди" Кубані й Криму вславились в боротьбі з німецькими наїздниками, але нема між ними таких, щоб це добре описали... Але зголосились московські писателі, що виїхалиб на Кубань і Крим, щоби виконати роботу!

Цвинтар під церквою св. Петра в Римі

Майже водночас із вістями про відкриття гробу Псусеннеса в Таніс, у Єгипті, сповістили з Риму про відкриття старинного цвинтаря під церквою св. Петра в Римі. Про це пише ширше кореспондент лондонського Таймсу з 25 лютого. Він каже, що ще в літі 1940 року розпочали працю над поширенням крипти (підземного місця для складання домовин з небіщиками) під церквою св. Петра, а саме в цій частині, що її називають Старою Гротою. Там досі хоронили папів, але вже нестає місця, тому треба ґроту поширити. Поширити можна лише в такий спосіб, що розбудовується крипту на один поверх вділ. Для цієї цілі треба було розкопати долівку теперішньої крипти і викопувати землю спід неї. Саме серед такої праці робітники натрапили на якийсь надгробний памятник.

Цею нахідкою заінтересувався папа і на його доручення археольоґи почали досліди. Вже незабаром вони прийшли до висновку, що під криптою находиться старинний цвиндар з останніх часів поганства й перших часів християнства, так десь з другого й третього століття по народженню Христа. Нахідка була незвичайно цікава, бо саме є традиція, що церква св. Петра побудована на місци, де був первісний гріб св. Апостола Петра. Досліди переведені дбайливо, виказали дуже цінні історичні памятники. Ці відкриття виказали теж, що ціле підложжа церкви це велике цвинтарище. Бо вже давніше, тобто вчасі будови церкви в шіснацятому і в сімнацятому століттю находили там поодинокі старинні гроби, але ніхто не мав доказів, що це були лише частини великого цвинтаря. Тепер археольоґи прийшли до висновку, що зе був цвинтар, приміщений на збочу горбка Ватикану, на котрім стоять фундаменти церкви св. Петра.

З історії звісно, що заки ще побудовано церкву св. Петра, на тому місці стояла базиліка (церква) з часів Константина, побудована на гробі св. Петра. Отже археольоґи мусіли тепер добре провірити пляни базиліки Константина і зрозуміли трудноці тодішних архітектів, яким прийшлося класти підвалини церкви на цвинтарі, ще й над гробом. Історики записали, що первісна базиліка була частинно збудована на місце цирку, в якому замучено св. Петра, прибиваючи його на хресті. Теперішні археольоґи мусіли в дечому змінити цей погляд, бо на цвинтарищи найдено багато гробівців („саркофаґів") з різними написами.

Колишній цвинтар був поділений на дві половині, а по середині йшла дорога. На цвинтарі стояли два ряди гробниць попри дорогу. Вчасі будови базиліки Константина треба було усунути фронти („фасади") гробівців, а самі гробівці дальше осталися незнищені. Ці мури тепер є предметом студій. Вони вказують на гарну орнаментику і на стилеві причілки, які були взірцем для будівель в часах так званого „ренесансу" — тобто відродження старинного мистецтва в середних віках. Перший гробівець у східній частині найденого цвинтаря має напис, що це гріб Попіліюса Геракля і що він хотів бути похороненний „на Ватикані, близько цирку". З цього ясне, що цирк не був на цвинтарі, але недалеко.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА ЗАТРИМУЙТЕ СВОЇ ВОЄННІ БОНДИ!

Світова Виховна Служба.

Між-расова Пресова Організація у Ню Йорку, до якої належать газети, видавані чужинною мовою, вийшла з проектом створення Світової Виховної Служби в Америці. Предсідник Між-расової Пресової Орагнізації, Натан Г. Сайдман, пропонує, щоб Світова Виховна Служба (Ворлд Едюкейшен Сервис Кавнсил) повела працю в трьох напрямках: 1. Призначити одну годину по школах у Злучених Державах для поширення Світової Приязни; 2. уладжувати Свята Світової Приязни двічи до року по цілому світі; 3. підтримати Учительську Службу Доброї Волі, яка навязує особистий контакт з учителями цілого світу.

Учительська Служба Доброї Волі вже веде допомогову акцію при помочи висилання пакунків для вчителів в цілому світі, щоб вони роздавали дарунки для шкільних дітей головно в таких краях, що потерпіли в останній світовій війні. Адреса Ворлд Едюкейшен Сервис Кавнсил: 35 Іст 35-та вул. в Ню Йорку.



ЗНОВ У БІЛОМУ ДОМІ! — Зправа бачимо паню Елінор Рузвелт, дружину покійного президента Рузвелта, як розмовляє з президентом Труманом, здаючи йому звіт з своїх спостережень і праці як делеґатка до Асамблеї Обєднаних Держав у Лондоні. Там вона звернула на себе особливу увагу тим, що взяла в оборону нещасних скитальців в Европі.

Я бачив Німеччину!

(Продовження зо стор. 2-гої).

ків грішми на дорогу, гаряче попрощався зі мною й я опинився за ворітьми табору, самсамісінький, з двома валізками, „на волі", а через десять хвилин на манесенькій станції Верне д-Ар'єж що кількасот кроків від табору.

Наче це було вчора, так ясно пригадую собі благословенну тишу й погідність, розіллляну навкруги та глибоку внутрішню радість, що тільки зазнавшому неволю доступна, яка заволоділа цілим моїм еством, коли я купив білет й вийшов на перон та глянув на гори, за якими сідало гаряче південне сонце, на садки, оселі й городи навколо. В цьому куточкові, якогоб я ніколи без війни не побачив, дійсно людина здатна була піддатися солодкій ілюзії, що ні війни, ні горя людського в кількастах кроках відси, не було й нема. Справді, як мало треба, щоб людина почула себе щасливою. На жаль, людина невдячна й дуже швидко забуває „маленьке" щастя, гонячи за більшим і більшим, ніколи його не зловивши.

(Дальше буде).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 9. березня, в год. 8. вечір, в церковній гали при 7. вулиці. Взиваємо всіх членів прийти на ці дуже важні збори, бо будуть рішатися дуже важні справи. Цікаве буде для кожного члена які проекти Товариство представляє до конвенції. — За уряд: М. Малетич, предс.; П. Кучма, фін. секр.; І. Галичин, кас.; В. Павлів, рек. секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 9. березня, в годині 8. ввечір, в церковній гали на Орвінг ул. Обовязком членів є прийти на означений час, бо будуть важн іcправи до помагоджения. Довгуючих взиваємо заплатити свій довг. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гумнюк, кас.; Я. Салій, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 10. березня, в годині 2. попол., в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 9. березня, в год. 7. ввечір, в домі Громади при 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевої хі позамісцевих членів бути приявними на цих зборах, бо маємо кілька важних справ до полагодження. — За уряд: І. Сорока (ст.), пр.; Т. Ннаванпк, кас.; А. Хримяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє, що чвертьрічні збори відбудуться в суботу, 9. березня, в годині 8. ввечір, від ч. 1243 Пюрітен Еве. Маємо важні справи, тому просимо всіх членів прийти на час. — С. Завадовський, предс.; І. Франко, секр.; Т. Давидів, кас.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10. березня, в годині 2. пополудні. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів напоминаємо прийти і заплатити свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 10. березня, точно в годині 1:30 пополудні, в Громадськім Домі. Просимо всіх членів прийти, бо буде звіт з балю. — За уряд: П. Закорчемний, предс.; Ф. Трось, кас.; В. Новак, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всіх своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в пятницю, 15. березня, в год. 7:30 ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Просимо членів прийти на означений час. — П. Ляхоцький, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Запомогове Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в суботу, 9. бреезня, в годині 8. ввечір, в церковній гали при 7. вул. Просимо всіх членів прийти на час, бо будуть важні справи до полагодження. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. Калина, від. 459, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 10. березня, в 3. год. пополудні, в Українській Централі в Нюарку. Просимо всіх членів явитись на ці збори, бо є важні справи до рішення щодо конвенції. — За уряд: І. Кміт, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо, що місячні збори відділу 268 відбудуться в суботу, 9. березня, в домі Горожан на Вакелінг ул., в годині 7:30 ввечір. Просимо довгуючих членів вирівнати вкладки. — В. Питель, предс.; М. Шанайда, кас.; Т. Радинський, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всі хсвоїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 9. березня, в укр. прав. галі, 675 Савт 19. вул., в годині 8. ввечір. Просимо прийти на означений час. — Н. Боднар, пр.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 325, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 9. березня, у власнім домі, в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти конечно і вирівнати вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Приведіть нових членів до Союзу і Тов. та впишіть свої діти до Союзу і користайте з низьких оплат. — За уряд: І. Малик, предс.; В. Троць, кас.; П. Малицький, секр.

ТАРЗАН, ч. 1342. Самітна Дорога.



Подлий Рауль знав, що як він вступить на самітний шлях, він зможе схопити дитину і тримати її як окуп, якби його приятелі не найшли жемчугів.



По якімсь часі понура тінь джунглів перестрашила хлопчину і він почав плакати.



Недалеко велика малпа нагло пристанула й пильно слухала. Плач нагадував їй подію з її молодечих літ.



Нелюдяні ловці колись застрілили її батька-маму і лишили її малою дитиною вмирати.